

Paikkatietoasiain neuvottelukunnan toimikauden 2019-2022 4. kokous

Aika: tiistai 17.11.2020 klo 13.00–16.00

Paikka: Etäkokous

Neuvottelukunnan 4. kokous

Tiedotusasia (T)

Keskusteluasia (K)

Päätösasia (P)

Osallistujat:

Puheenjohtaja

Mari Laakso, maa- ja metsätalousministeriö

Neuvottelukunnan jäsenet

Ari-Pekka Dag, sisäministeriö

Saku Härkönen, ympäristöministeriö

Antti Kahra, Geologian tutkimuskeskus (paikalla kohdasta 6 alkaen)

Eliisa Lotsari, Fiuginet

Anna-Maija Marttila, valtiovarainministeriö (paikalla kohdasta 8 alkaen)

Mirja Metsälä, Espoon kaupunki (Kuntaliiton nimeämä)

Maaria Mäntyniemi, liikenne- ja viestintäministeriö

Matti Pesu, Väylävirasto

Pasi Piela, Tilastokeskus

Pete Piirainen, puolustusministeriö

Tarja Riihisaari, Ilmatieteen laitos

Riitta Teiniranta, Suomen ympäristökeskus (poistui klo 15:10)

Pekka Sarkola, OSGeo Suomi ry, ProGis ry (poistui klo 15:00)

Anu Henriksson, työ- ja elinkeinoministeriö

Laura Valojärvi, FLIC

Antti Vertanen, maa- ja metsätalousministeriö

Jurkka Tuokko, Maanmittauslaitos

Asiantuntijat

Juhana Rautiainen, ympäristöministeriö

Sihteeristö

Lena Hallin-Pihlatie, Maanmittauslaitos (siht.)

Riikka Kivekäs, Maanmittauslaitos

Poissa

Marko Grönholm, Terveystieteiden tutkimuskeskus

1. Kokouksen avaaminen ja asialistan hyväksyminen

Puheenjohtaja avasi kokouksen klo 14:02. Kokouksen asialista hyväksyttiin.

2. Edellisen kokouksen pöytäkirjan hyväksyminen (P)

Edellisen kokouksen pöytäkirja hyväksyttiin.

3. Tour-de-table

3.1. Kunkin organisaation paikkatietokuulumiset lyhyesti (T)

Maanmittauslaitoksen edustaja kertoi, että Maanmittauslaitoksessa on käynnissä organisaatiouudistus, ja että uusi, asiakaslähtöisempi organisaatorakenne otetaan käyttöön 1.3.2021. Hän tiedusteli, onko kelläkään tietoa, kenen toimesta Julkisen Hallinnon Suositusten (JHS) tulevaisuus ratkaistaan. Saku Härkönen tiesi kertoa, että Tiedonhallinnan yhteistyöryhmät on asetettu, ja vaikka niiden asetuskirjeissä ei ollut mainintaa tästä, ne olisivat luonteva paikka asian ratkaisemiseksi.

Ilmatieteen laitoksen edustaja kertoi tehneensä töitä kansainvälisten sisarorganisaatioiden kanssa arvokkaiden tietojen osalta selvittääkseen muun muassa poikkeavatko avoimen datan direktiivin vaatimukset rajapintapalveluiden osalta INSPIRE-direktiivin vaatimuksista.

Fiuginetin edustaja kertoi, että ensi vuoden suunnittelu on käynnissä. Geoinformatiikan tutkimuspäivät järjestetään 4.-5.5.2021 hybriditapahtumana siten, että luennoitsijat ovat paikan päällä ja osallistujat etänä. Itä-Suomen yliopisto ja Aalto-yliopisto tekevät yhteistyötä Paikkatietojen tietosuoja ja turvallisuus -aiheisen kurssin käynnistämiseksi.

Tilastokeskuksen edustaja kertoi, että Tilasto ja paikkatietojen integrointiverkoston käynnistämistä valmistellaan. Tammikuun lopulla pidetään suunnittelukokous, jossa asetetaan verkostolle yhteiset tavoitteet ja toimintamallit.

4. Rakennetun ympäristön tietojärjestelmä (RYHTI) -hankkeen esittely (T)

Ryhti-hankkeen ohjelmapäällikkö Juhana Rautiainen kertoi, että RYHTI-hankkeen taustalla on kolmen vuoden ajan valmisteltu Maankäyttö ja rakennuslain -uudistus. Rakennetun ympäristön yhteentoimivuusasioita edistetään hallitusohjelman tavoitteiden mukaisesti. Tietomäärittelytyötä tehdään sekä erillisissä projekteissa että avoimissa ryhmissä, joissa on erilliset työryhmät kaavoille ja rakennuksille. Asema- ja yleiskaavan tietomallityö on jo ollut kommentoitavana.

Toteutettavan Rakennetun ympäristön tietojärjestelmän (RYTJ) toiminnallisuuksia määritellään ensi vuoden aikana.

Lisätietoja ym.fi/ryhti, ym.fi/yhteentoimivuus ja ryhti@ym.fi

5. Kansallisen paikkatietostrategian päivittäminen (P)

INSPIRE-sihteeristö esitteli viime kokouksen ryhmätyön tuloksia aikataulutoiveiden, PATINEn roolin ja strategian päätarkoituksen sekä kohderyhmän osalta. Yhteinen toive oli käynnistää strategian laadintaprosessi mahdollisimman pian.

Keskusteluissa tuotiin esiin, että paikkatietostrategian laadintaprosessi on tärkeä. Yhteistyönä tehty strategia tai visio kirkastaisi yhteisen näkemyksen asioista.

Päätettiin, että puheenjohtaja ehdottaa GeoForum ry:lle, että yhdistys toimisi strategiatyön fasilitaattorina, jotta saadaan koko paikkatietokenttä mukaan strategian valmisteluun. Sovittiin, että PA-TINE seuraa ja tukee työtä.

6. INSPIRE-toimeenpano (K/P)

6.1 INSPIRE Maintenance and Implementation Group (MIG) -ryhmän kokous 26.-27.11. (T/K)

Kokouksessa on hyväksyttävänä kaksi asiaa: Good practice -ehdotuksia ja MIG-ryhmän työohjelma vuosille 2020-2024. Työohjelma korostaa Good practise -käytänteiden, priorisoinnin ja yksinkertaistamisen roolia sekä yhteistyötä muiden data-aloitteiden ja -lainsäädäntöjen kanssa. Good practise -dokumenttien statusta suhteessa lainsäädäntöön selvitetään.

Mahdollisia MIG-kokoukseen liittyviä kysymyksiä ja kommentteja voi toimittaa INSPIRE-sihteeristölle.

6.2. Muutosehdotukset kansalliseen aineistoluetteloon (P)

INSPIRE-sihteeristö esitteli tiedontuottajilta saatuja muutosehdotuksia aineistoluetteloon (liite).

Ne on käsitelty aiemmin myös Laajennetussa sihteeristössä.

INSPIRE-sihteeristö kertoi, että prosessia, jolla muutosesityksiä tehdään aineistoluetteloon, on selkeytetty ja se on kuvattu INSPIRE-tuen verkkosivulla [Kansallinen aineistoluettelo](#). Ajantasainen aineistoluettelo löytyy samalta sivulta.

Puheenjohtaja totesi, että muutosesityksissä on pitkälti kyse teknisistä muutoksista. Nyt kun tietotuotemääritystä on katsottu tarkemmin, on huomattu, ettei kansallinen tietosisältö vastaa niitä.

Tiedontuottajien muutosesitykset hyväksyttiin.

6.3. Suomen INSPIRE toimeenpanon lyhyt tilannekatsaus (T/K)

INSPIRE-sihteeristö esitteli selvityksen, jossa kansallisessa aineistoluettelossa listattuja aineistoja oli vertailtu paikkatietoasetuksessa ja paikkatietohakemistossa oleviin tietoihin. Asetuksessa oleva organisaatiolista ei ole ajan tasalla, vaan se on asetuksen laadinnan aikainen. Kansallisen toimeenpanon seurannassa kansallinen aineistoluettelo on ajantasaisin ja luotettavin instrumentti.

7. Suomen laaja geotietoaineisto on hyödyksi alueiden suunnittelussa -selvitys (T)

Geologian tutkimuskeskuksen edustaja kertoi selvityksestä "[Suomen kansallisen geotietoaineiston arvo](#)", joka on laadittu osana valtioneuvoston vuoden 2019 selvitys- ja tutkimussuunnitelmaa. Selvitys kohdistui lähinnä mineraalisektorin aineistoihin ja niiden arvoihin. Selvitys arvioi, että aineistojen käyttöarvo on noin 5 miljardia euroa. Aineistojen keruuseen on käytetty 1 330 miljoonaa euroa.

Paikkatietoalustahankkeen yhteydessä vuonna 2019 Spatineo teki vastaavanlaisen [selvityksen](#) paikkatietojen hyötypotentialista eri toimialoilla.

8. Paikkatietopoliittinen selonteko (T/K)

Puheenjohtaja kertoi, että uusi paikkatietoalan yhteistyöelin GeoForum ry on aloittanut toimintansa 1.9. alkaen. Yhdistys toimii Kirahubin alivuokralaisena Maria01 keskuksessa. GeoForum on julkaisut [verkkosivut](#) ja avannut Twitteriin @GeoForumFinland. Noin 30 jäsenorganisaatiota on mukana rahoittamassa GeoForum toimintaa käynnistysvaiheen siemenrahoituksella. Yhdistys järjestäytyy vuosikokouksessa 17.12. Vuosikokous päättää miten muut tahot ja yksittäiset henkilöt, kuten opiskelijat voivat päästä jäseniksi.

Maanmittauslaitos edistää osoitetietojen hallintaa ja kehittää uutta valtakunnallista osoitetietojärjestelmää. Strateginen ohjausryhmä on tehnyt viisi linjausta, joiden mukaan osoitetietojärjestelmän kehittämistä jatketaan. Lue linjauksista ja työn etenemisestä Maanmittauslaitoksen julkaisemasta [uutisesta](#).

Yhtenä selonteon toimenpiteenä on kirjattu 'Tarjotaan tarkka paikannus kaikkien käyttöön'. MMM on tilannut paikannusdatan avaamiseen liittyvän vaikutusten arviointiselvityksen, joka valmistuu vuoden lopussa.

9. Paikkatiedot tehokäyttöön -ohjelma (T/K)

Jurkka Tuokko Maanmittauslaitoksesta kertoi, että 26.11. järjestetään sidosryhmille [verkkotilaisuus](#), jossa kerrotaan Paikkatiedot tehokäyttöön -ohjelman kuluneen vuoden saavutuksista ja miten työtä on tarkoitus jatkaa ensi vuonna. Lisäksi hän kertoi, että Maanmittauslaitos on nimittänyt toisen henkilön PATINEN jäseneksi, koska hän jää eläköitymisen vuoksi pois tehtävästä.

10. Muut asiat

10.1 Avoimen datan direktiivin täytäntöönpanoa koskevaa lainsäädäntöä on lausuntokierroksella 23.11. asti (T)

Käytiin keskustelua lausuntokierroksella olevasta lainsäädännöstä. Arvokkaiden tietoaisteistojen määrittely on viivästynyt komission puolesta, mikä hankaloittaa kommentointia. Arvokkaat tietoaisteistot ovat lähtökohtaisesti maksuttomia. Keskusteltiin myös sektoritutkimuslaitosten veloitteesta tutkimusaineistojen avaamiseen.

10.2 Seuraava kokous

Sovittiin, että seuraava kokous pidetään ti 26.1. klo 13-15.